

Sprawdzian 2. Rozwiązania i punktacja

Nr zad.	Rozwiązania i odpowiedzi	Punktacja	Liczba pkt
1.	<p>I. Proces utleniania: $4\text{OH}^- \rightarrow 2\text{H}_2\text{O} + \text{O}_2 + 4\text{e}^-$ Proces redukcji: $4\text{e}^- + 2\text{XeF}_2 \rightarrow 2\text{Xe} + 4\text{F}^-$ Zbilansowane równanie reakcji: $2\text{XeF}_2 + 4\text{OH}^- \rightarrow 2\text{Xe} + 2\text{H}_2\text{O} + \text{O}_2 + 4\text{F}^-$</p> <p>II. 169 : 34</p>	<p>I. Procesy połówkowe – po 1 pkt Uzgodnione równanie – 1 pkt II. – 1 pkt</p>	4
2.	<p>I. 1. Wybrane odczynniki: Na_2CO_3, HNO_3 2. Opis czynności: – rozpuścić w wodzie wymaganą ilość $\text{CaCl}_2 \cdot 6\text{H}_2\text{O}$, – w innym naczyniu rozpuścić nadmiar stechiometryczny Na_2CO_3, – wprowadzić roztwór Na_2CO_3 do roztworu CaCl_2, – otrzymany osad odsączyć na sączku i przemyć wodą destylowaną, – do osadu wprowadzać porcjami HNO_3, aż do jego utworzenia się, – otrzymany roztwór ogrzewać w celu odparowania wody i uzyskania roztworu nasyconego, – otrzymany roztwór schłodzić, w celu wykrystalizowania uwodnionej soli $\text{Ca}(\text{NO}_3)_2 \cdot 4\text{H}_2\text{O}$, – otrzymaną sól uwodnioną ogrzewać w temperaturze powyżej 40°C w celu usunięcia wody krystalizacyjnej.</p> <p>II. Przy 100% wydajności, z 1 mola $\text{CaCl}_2 \cdot 6\text{H}_2\text{O}$ powstaje 1 mol $\text{Ca}(\text{NO}_3)_2$. Teoretyczna masa produktu wynosi: $\frac{m_{\text{Ca}(\text{NO}_3)_2}^t}{m_{\text{CaCl}_2 \cdot 6\text{H}_2\text{O}}} = \frac{M_{\text{Ca}(\text{NO}_3)_2}}{M_{\text{CaCl}_2 \cdot 6\text{H}_2\text{O}}}$ $\frac{m_{\text{Ca}(\text{NO}_3)_2}^t}{65,7 \text{ g}} = \frac{164 \text{ g}}{219 \text{ g}}$ $m_{\text{Ca}(\text{NO}_3)_2}^t = 49,2 \text{ g}$ Wydajność rzeczywista: $W = \frac{45}{49,2} \cdot 100\% = 91,46\%$</p>	<p>I. Wybór odczynników – 1 pkt Opis czynności – 1 pkt II. Metoda obliczeń – 1 pkt Obliczenia i podanie wyniku – 1 pkt</p>	4
3.	<p>Obliczamy stężenie procentowe kwasu: $c_p = \frac{c_m M \cdot 100\%}{d_r} = \frac{1 \cdot 120 \cdot 100\%}{1200} = 10\%$</p> <p>stąd wynika, że $\alpha = 0,1$ $K_a = \frac{\alpha^2 c}{1 - \alpha} = \frac{0,1^2 \cdot 1}{0,9}$ $K_a = 1,11 \cdot 10^{-2}$</p>	<p>Metoda rozwiązania – 1 pkt Obliczenia i podanie wyniku – 1 pkt</p>	2

4.	<p>I. Drugi stopień dysocjacji dotyczy reakcji odpowiedzialnej za kształtowanie pH w powstałym roztworze buforowym: $\text{H}_2\text{PO}_4^- + \text{H}_2\text{O} \rightleftharpoons \text{HPO}_4^{2-} + \text{H}_3\text{O}^+$, $\text{p}K_{\text{a}2} = 7,20$ $\text{pH} = 7,2 + \log \frac{1}{10} = 6,2$</p> <p>II. pH będzie równe 7,2 gdy logarytm będzie równy 0, czyli gdy $\frac{n_z}{n_k} = \frac{c_z V_z}{c_k V_k} = 1$ $\frac{V_z}{V_k} = \frac{c_k}{c_z} = \frac{0,24}{0,10} = \frac{12}{5}$</p>	Za każdy podpunkt – 1 pkt	2
5.	<p>Równanie reakcji w próbówce A: $\text{H}_3\text{O}^+ + \text{CO}_3^{2-} \rightleftharpoons \text{HCO}_3^- + \text{H}_2\text{O}$ Równanie reakcji w próbówce B: $\text{OH}^- + \text{HCO}_3^- \rightleftharpoons \text{CO}_3^{2-} + \text{H}_2\text{O}$</p>	Za całe zadanie – 1 pkt	1
6.	<p>I. $\text{Sn} + 4\text{H}_2\text{O} + 2\text{OH}^- \rightarrow [\text{Sn}(\text{OH})_6]^{2-} + 2\text{H}_2$ II. Stopień utlenienia cyny: IV</p>	Za każdy podpunkt – 1 pkt	2
7.	<p>$\text{H}_2\text{AsO}_4^- + \text{H}_2\text{O} \rightleftharpoons \text{H}_3\text{O}^+ + \text{HAsO}_4^{2-}$ $\text{HAsO}_4^{2-} + \text{H}_2\text{O} \rightleftharpoons \text{H}_2\text{AsO}_4^- + \text{OH}^-$ Iloczyn stałych równowagi odpowiada sumie reakcji, czyli: $2\text{H}_2\text{O} \rightleftharpoons \text{H}_3\text{O}^+ + \text{OH}^-$ $K = 10^{-14} (\text{mol} \cdot \text{dm}^{-3})^2$</p>	<p>Przedstawienie równania sumarycznego – 1 pkt Obliczenie stałej K – 1 pkt</p>	2
8.	<p>I. 1. $\text{pH} < 7$, 2. $\text{pH} > 7$, 3. $\text{pH} > 7$, 4. $\text{pH} = 7$ II. $\text{NH}_4^+ + \text{H}_2\text{O} \rightleftharpoons \text{H}_3\text{O}^+ + \text{NH}_3$, hydroliza kationowa $\text{CH}_3\text{COO}^- + \text{H}_2\text{O} \rightleftharpoons \text{CH}_3\text{COOH} + \text{OH}^-$, hydroliza anionowa</p>	Za każdy podpunkt – 1 pkt	2
9.	<p>I. 1 – $\text{HCl}_{(\text{aq})}$, 2 – $\text{Na}_2\text{CO}_{3(\text{s})}$, 3 – $\text{Ca}(\text{OH})_{2(\text{aq})}$ II. Równanie reakcji 1: $\text{Ca}(\text{OH})_2 + \text{CO}_2 \rightarrow \text{CaCO}_3 + \text{H}_2\text{O}$ Równanie reakcji 2: $\text{CaCO}_3 + \text{CO}_2 + \text{H}_2\text{O} \rightarrow \text{Ca}(\text{HCO}_3)_2$ III. W obecności nadmiaru CO_2 powstaje wodorosól, która jest lepiej rozpuszczalna w wodzie niż CaCO_3.</p>	Za każdy podpunkt – 1 pkt	3
10.	<p>$\text{HF}_{(\text{aq})} + \text{NaHCO}_{3(\text{aq})} \rightarrow \text{NaF}_{(\text{aq})} + \text{H}_2\text{O}_{(\text{c})} + \text{CO}_{2(\text{g})}$ I. Masa dodawanego roztworu HF musi być równa masie powstałego CO_2, który opuszcza układ. Jeżeli układ opuści 44 g CO_2, to masa dodanego roztworu HF musi być równa 44 g. Roztwór musi zawierać 1 mol HF, czyli 20 g tego związku. Zatem: $c_p = \frac{20}{44} \cdot 100\% = 45,45\%$ II. Reakcja: $\text{H}_2\text{SO}_4 + 2\text{NaHCO}_3 \rightarrow \text{Na}_2\text{SO}_4 + 2\text{CO}_2 + 2\text{H}_2\text{O}$ 98 g H_2SO_4 powoduje wydzielanie 88 g CO_2, więc nie można tak dobrać stężeń H_2SO_4 aby masa roztworu była równa masie wydzielonego CO_2.</p>	Za każdy podpunkt – 1 pkt	2

11.	<p>I. Od lewej: LiF, LiCl, LiBr, LiI</p> <p>II.</p> <table><tr><td></td><td>LiI</td><td>LiBr</td><td>LiCl</td><td>LiF</td></tr><tr><td>Cl₂</td><td>T</td><td>T</td><td>N</td><td>N</td></tr><tr><td>Br₂</td><td>T</td><td>N</td><td>N</td><td>N</td></tr><tr><td>I₂</td><td>N</td><td>N</td><td>N</td><td>N</td></tr></table> <p>III.</p> <p>Cl₂ + 2I⁻ → 2Cl⁻ + I₂</p> <p>Cl₂ + 2Br⁻ → 2Cl⁻ + Br₂</p> <p>Br₂ + 2I⁻ → 2Br⁻ + I₂</p>		LiI	LiBr	LiCl	LiF	Cl ₂	T	T	N	N	Br ₂	T	N	N	N	I ₂	N	N	N	N	Za każdy podpunkt – 1 pkt	3
	LiI	LiBr	LiCl	LiF																			
Cl ₂	T	T	N	N																			
Br ₂	T	N	N	N																			
I ₂	N	N	N	N																			
12.	<p>I.</p> <p>1. Zn + 2CrCl₃ $\xrightarrow{\text{HCl}}$ ZnCl₂ + 2CrCl₂</p> <p>2. CrCl₂ + 2NaOH → Cr(OH)₂ + 2NaCl</p> <p>3. 2Cr(OH)₂ → H₂O + Cr₂O₃ + H₂</p> <p>4. Cr₂O₃ + 3C + 3Cl₂ → 2CrCl₃ + 3CO</p> <p>II. 1, 3, 4.</p>	<p>I.</p> <p>Za cztery równania 2 pkt, za 3 lub 2 równania – 1 pkt</p> <p>II.</p> <p>1 pkt</p>	3																				
13.	<p>I.</p> <p>Po zsumowaniu równań 2, 3 i 4 pomnożonych przez odpowiednie liczby otrzymamy:</p> <p>2Mn(OH)₂ + O₂ + 8H⁺ + 4S₂O₃²⁻ → 2Mn²⁺ + 2S₄O₆²⁻ + 6H₂O</p> <p>Masa tlenu:</p> $\frac{n_{\text{O}_2}}{n_{\text{S}_2\text{O}_3^{2-}}} = \frac{1}{4}$ <p>$m_{\text{O}_2} = 0,25 \cdot M_{\text{O}_2} \cdot c_{\text{S}_2\text{O}_3^{2-}} \cdot V_{\text{S}_2\text{O}_3^{2-}}$</p> <p>$m_{\text{O}_2} = 0,25 \cdot 32 \text{ g} \cdot \text{mol}^{-1} \cdot 10^{-3} \text{ mol} \cdot \text{dm}^{-3} \cdot 0,0285 \text{ dm}^3$</p> <p>$m_{\text{O}_2} = 2,28 \cdot 10^{-4} \text{ g}$</p> <p>Zawartość tlenu w wodzie:</p> $c_{\text{O}_2} = \frac{2,28 \cdot 10^{-4} \text{ g}}{0,1 \text{ dm}^3} = 2,28 \cdot 10^{-3} \text{ g} \cdot \text{dm}^{-3} = 2,28 \text{ mg} \cdot \text{dm}^{-3}$ <p>II.</p> <table><tr><td>Równanie</td><td>Utleniacz</td><td>Reduktor</td></tr><tr><td>2.</td><td>O₂</td><td>Mn(OH)₂</td></tr><tr><td>3.</td><td>MnO(OH)₂</td><td>I⁻</td></tr><tr><td>4.</td><td>I₂</td><td>S₂O₃²⁻</td></tr></table>	Równanie	Utleniacz	Reduktor	2.	O ₂	Mn(OH) ₂	3.	MnO(OH) ₂	I ⁻	4.	I ₂	S ₂ O ₃ ²⁻	<p>I.</p> <p>Metoda obliczeń – 1 pkt</p> <p>Wykonanie obliczeń i podanie wyniku – 1 pkt</p> <p>II.</p> <p>Wypełnienie tabeli – 1 pkt</p>	3								
Równanie	Utleniacz	Reduktor																					
2.	O ₂	Mn(OH) ₂																					
3.	MnO(OH) ₂	I ⁻																					
4.	I ₂	S ₂ O ₃ ²⁻																					
14.	1. – F, 2. – P, 3. – P, 4. – P	Za całe zadanie – 1 pkt	1																				
15.	I ⁻ , Br ⁻ , Cl ⁻ , F ⁻	Za całe zadanie – 1 pkt	1																				